

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 5.

V Ljubljani, dne 6. marca 1902.

Leto XV.

Liberalno sleparstvo.

Leta 1899. smo v dvanajsti in trinajsti številki našega lista napisali par člankov pod naslovom: liberalci — sleparji! Tam smo zapisali: „Kdo jih še ni slišal liberalcev, kako vpijejo „živio“ slovenski domovini, kadar pokajo šampanjke in se iskri šampanjec! Za narod, samo za narod živé, za narod umirajo. Za narod, pa za ljudstvo. Da, za ljudstvo! Trpeče ljudstvo je edina nesrečna ljubezen njih srca! Ljudstvo je njih prva in zadnja misel! — Z žalostjo moramo priznati, da je mnogo Slovencev verjelo liberalnim besedam. Oj kako so se goljufali! Komur še niso vrane izpile možganov, kakor pravi naš narod, ta je moral zadnji čas uvideti, da je liberalizem le velikanska sleparija!“ Tako smo pisali in svojo trditev tudi dokazali iz takratnih dogodkov, zlasti iz obnašanja liberalcev do „Naše Straže“, do nemškega gledališča, do barona Sveglja itd.

V teh treh letih od takrat se je marsikaj zgodilo, a naša sodba o ljubezni slovenskih liberalcev do naroda se nikakor ni omilila, temveč poostrila. Vedno več in jasnejših dokazov je, da je narodnjaštvo slovenskim liberalcem samo na jeziku, le pesek v oči! Za danes pribijemo dogodek iz najnovejšega časa!

Vsi pazni čitatelji „Domoljuba“ veste, kako težko borbo bijejo za svoj obstanek štajerski Slovenci. Slovensko-nemška meja se pomika vedno bolj proti jugu. In v tej neenaki borbi z mogočnim nemškim sosedom nimajo Slovenci niti najnujnejših sredstev na razpolago za svojo obrambo. Da o drugem molčimo, niti potrebnih šol za izobrazbo jim ne privoščijo. Do najnovejšega časa niso imeli nobene srednje šole. Ko se je naposled pred par leti posrečilo priboriti si v Celju slovensko-nemško gimnazijo, kak hrup je zavladal v nemškem takoru! In od takrat se je neprestano razlegal bojni klic: Slovenska gimnazija mora iz Celja proč! Vlada se dolgo ni zmenila za ta klic. Ko so pa pred kratkim v proračunskem odseku samogoltni Nemci dobili večino in vključ svarilnim besedam gospoda poslanca Povšeta in dr. Ploja črtali postavko za slovensko gimnazijo v Celju, je takoj počil glas, da je tudi vlada s tem zadovoljna!

Vsak pošten Slovenec je zdaj vedel, kako stališče ima zavzeti nasproti vladi! Taki vladi nobenega zaupanja! Vse je kazalo, da bodo vsi Slovenci brez razlike strank edini v tem vprašanju. In res, ko je v državnem zboru prišlo na vrsto glasanje o razpoložnem zakladu, t. j. o tistem denaju, ki se vladi da na razpolago, da ga obrne kakor hoče, ne da bi ji bilo treba

povedati kako, se je čul le en glas, da morajo slovenski poslanci pri tej priložnosti s svojim glasovanjem pokazati, da taka vlada, ki jim ne da najskromnejših pravic, ne zasluži njihovega zaupanja. Po vrsti so se začeli oglašati slovenski poslanci in so v krepkih besedah nasproti vladi pojasnili svoje stališče ter izjavili, da ji po dosežanju njenem obnašanju ne morejo zaupati. Posebno krepko in odločno je govoril poslanec dr. Žitnik. Celo liberalni dr. Ferjančič se je oglasil ter je toplo proti vladi branil celjsko gimnazijo. Toda, ko je prišlo do glasovanja, pokazalo se je iznova, da slovenski liberalci kakor v Ljubljani, tako tudi na Dunaji igrajo le komedijo!

Liberalca dr. Ferjančič in Plantan sta v nasprotju z vsemi ostalimi slovenskimi poslanci glasovala za razpoložni zaklad, torej za zaupanje vladi, liberalca dr. Tavčar in Gabršček pa se nista udeležila glasovanja. To glasovanje liberalnih poslancev je vzbudilo med Junoslovani in drugimi slovanskimi poslanci opravičeno ogorčenje. Čuli so se klici: „Fej! Sramota! Višji sodni svetnik!“ Povedati namreč moramo, da je ob istem času, ko se je to glasovanje vršilo, dr. Ferjančič postal višji sodni svetnik!

In radikalni dr. Tavčar v svojem „Slovenskem Narodu“ zagovarja tak nastop. Lansko leto je v Postojini žugal vladi, da bo s svojimi kvedri pokazal, kako se liberalci bori za pravice slovenskega naroda. Sedaj pa piše: Nikakor ni bilo pametno, uganjati tako opozicijo, posebno od napredne stranke, ki je navezana na to, da od dobrohotne vlade časih saj to ali one drobtinico dobi.“ In potem pristavlja, da bi bil tudi on glasoval za razpoložni zaklad, če bi bil na Dunaju!

Taki so torej slovenski liberalci. Na shodih in ob volitvah imajo polna usta puhlih fraz o ljubezni do naroda, bijejo se ob svoje junaške prsi; toda ko je v odločilnem trenutku treba postaviti moža, zavoljo „drobtinic“ zataje svoj narod in zlezejo pod mizo! Ne, liberalci ni in ne more biti dober in odločen Slovenec, njegovo narodno prepričanje je od danes do jutri. Zato pa je liberalizem nesreča za slovenski narod!

In to je, kar smo hoteli pribiti!

Politični razgled.

Zastopnik našega cesarja pri slavnostih povodom petindvajsetletnice papeževanja Leona XIII. bo avstro-ogerski poslanec grof Szeceen. Premilostni g. knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič so poslali v Rim pismo častitko Nj. svetosti v svojem in v imenu duhovnikov in vernega ljudstva slovenskega. Sv. oče so se zahvalili za častitko v pismu, podpisanem z lastnoročnim in krepkim podpisom. Deputacija, ki je dobila od »Slovenskega centra« nalog, izraziti papeževemu nunciju častitko zaradi 25 letnice sv. očeta, obstoječa iz dr. Šusteršiča, Barwinskoga in dr. Hrubana, je bila 20. februarja pri nunciju. Poleg tega je dr. Šusteršič čestital v imenu katol. narodne stranke slovenske, Barwinski v imenu rusinske narodne stranke in dr. Hruban v imenu katol. narodne češke stranke na Moravi. V imenu hrvatsko-slovenskega kluba je izročila nunciju monsr. Talianiju čestitko deputacija poslancev dr. Ploj, Perić, Zaffon, Spindić iz Rima dobila oficijelno poročilo, da bodo malone vse države po svojih zastopnikih čestitale sv. očetu. Pruska, bavarska, saška in belgijska vlada bodo poslale v Rim posebne odposlance. Pri Vatikanu pripoznani poslanski Avstro-Ogrske, Francije, Portugala in Španije bodo tem povodom imenovani izrednim poslanikom ter bodo izročili papežu lastnoročna pisma svojih vladarjev. Tudi ruska vlada izroči na primeren način papežu carjevo lastnoročno pismo.

Trst je bil od 13 febr. dober teden dni dalje v žalostnem položaju. Ulice njegove so pile človeško kri, ki so jo prelivale vojaške kroglice. Začel se je boj z zahtevami Ljodylovih delavcev, ki so hoteli, da se jim zboljša socialno stanje. Ker jim ravnateljstvo ni hotelo ustreči, je postalo delavstvo precej razburjeno; njegovo nezadovoljnost je porabila izvestna politična stranka, ki gleda preko državnih mej, ter je del delavstva nahujkala v boj. Ker se niso dali pomiriti, je vlada morala poklicati vojaštvo, kar je množice še bolj razburilo. Brezvestni hujskati so raditega imeli lahko delo; prišlo je tako daleč, da so bili vojaki prisiljeni rabiti orožje. Ustrelili so večkrat med množico, da je več oseb na mestu ostalo mrtvih. Medtem je za kurjače Ljodydove v ta namen sklicano razsodišče rešilo zadevo v prid delavcev. Sedaj za nemire ni bilo več nobenege povoda. Toda takrat se je šele začel divji nemir, prava revolucija. Po socialni demokraciji začeto akcijo so prevzeli anarhisti v Trstu, vodili pa vsa stvar anarhisti v Egiptu. Dugi glavni vzrok vsega nereda pa je irredenta, ki porabi vsako priliko, da ruje zoper Avstrijo. Ko je vlada razglasila obredno stanje in naglo sodbo, je šele bilo mogoče ustaviti veliki nered.

Nadvojvoda Fran Ferdinand se je 14. februarja povrnil iz Petrograda. Ruski listi pišejo, da je za svojega bivanja v Petrogradu zlasti iskreno občeval z ruskim prestolonaslednikom.

Gospodinja Zbornica je 19. februarja vsprejela načrt o kmetijskih zadrugah v smislu sklepa poslanske zbornice. To je bilo pričakovati, ker je komisija, kateri ga je odkazala v pretres, soglasno sklenila, da se priporoči načrt zbornici v nespre-

menjeni sprejem. Istotako je brez debate sprejela predlogo o vojaških novincih. — V poslanski zbornici se v zadnjem času položaj ni zboljšal, pa ne poslabšal. Vlada še vedno upa, da se ji posreči pred Veliko nočjo rešiti državni proračun. V ta namen imajo poslanci vsak dan po dve seji, izvzemši ponedeljek in soboto. Če se postreži ta načrt, bo takoj po Veliki noči sklicala delegaciji, ki se snideta — skoro gotovo meseca maja — v Budimpešti. Zbornica bi se potem sešla šele v jeseni in bi se jej letos še ne bilo treba pečati z ogrsko nagodbo. O vzroku, zakaj razpravo o tej nagodbi avstro-ogrsko vlada hoče odložiti za eno leto, se veliko razmišlja. V prvi vrsti menda izhaja to iz ogrskih politikov. Ti možje pridakujejo, da se v nemškem državnem zboru izjalovi razprava o carinskem tarifu in se zaradi tega trgovinska pogodba za eno leto podaljša. Po drugi strani pa vidijo, da je v naši zbornici precej edinstvi glede koristi tožranske državne polovice; zato se boje, da bi se nagodba enkrat nekoliko presukala, ter zato vplivajo na vlado, naj razpravo odloži na bolj ugodne čase. In naša vlada, kakor se zdi, jim gre na roko, namesto da bi porabila sedanjosti vsaj kolikor toliko ugodbi trenutek. — Deželni zbori se snidejo spomladi. — Zadnje čase je veliko govorenja napravil v poslanski zbornici tržaški nemir, sedaj se nadaljuje razprava o proračunu. Posl. Žičkar in tovariši so vložili interpelacijo na skupno ministerstvo: Ali je res, da se trgovinska pogodba z Italijo podaljša za eno leto, s čimer bi bila tudi podaljšana za Avstrijo škodljiva vinska klavzula? 16. februarja je g. posl. Žičkar vložil interpelacijo glede postopanja konceptnih uradnikov pri okrožnem sodišču v Mariboru napram slovenskim strankam. Posl. za ljubljansko okolico Vencajz in tovariši so intarpelirali vlado, ali hoče poskrbeti, da se tudi glede prodaje mleka na Kranjskem vpelje nova mera.

Deželnozbornska dopolnilna volitev na Goriškem. Tržaški uradni list je objavil odlok namestništva, s katerim se razpisuje dopolnilna volitev za kmečki okraj Gradiška na 20, za drugi volivni razred veleposestva v Gorici in Gradiški pa na dné 22. marca.

Zu dalmatinskega namestnika pride namesto Davida, ki je že odpotoval na Dunaj in se ne vrne več v Dalmacijo, baron Handel, ki sicer hrvaščine še ne zna, pa se je pridno učil in je sploh jako ljubezniv, častivreden mož, ki bo, kakor se z gotovostjo poroča, uvedel notranji hrvaški uradni jezik.

Finančno ministerstvo je pred kratkim, kakor poročajo dunajski listi, izdalo na vsa finančna ravnateljstva odlok, kjer jim naroča, naj bolj točno ravnajo napram davkoplačevalcem. V odloku se navaja da se vedno množé pritožbe glede pravočasne rešitve vlog, da se rešujejo zadeve površno, da stranke dostikrat dobé odgovor šele po preteku več let. Finančni minister pozivlje vsled tega vsa finančna ravnateljstva, naj skrlé za zdravo razmerje med prebivalstvom in uradništvom ter pravočasno, dobrohotno in vestno reševanje vlog, ki prihajajo od davkoplačevalcev. Da bi le ta strogi opomin kaj koristil.

Na Tirolskem se hudi razpor, ki se je povodom zadnjih državnozbor. volitev vnel med konservativci in kršč. socialci, še zmiraj ni polegel. Sedaj prvi sicer mirujejo, a s toliko večjo živahnostjo delujejo drugi, da izpodmaknejo tla konservativni stranki. Tako so minule dni ustanovili krščanski socialci v Buncetu kmečko društvo za Tirolsko, dasi so katoliški kmetje Tirolske že organizovani v konservativnih kmečkih društvih. Jeli taka razdvojenost med dvema katoliškima strankama pametna, pokaže bodočnost. Če le ne bo tisto: kjer se prepirata dva, tretji...

„Vzorno“ liberalno gospodarstvo se je pokazalo v torontalskem okraju na Ogrskem. Odkrila se je cela vrsta uradnih zlorab, goljufij in poneverjenj. Ne manj kot 44 uradnikov in občinskih upravnikov je moralo priti v disciplinarno preiskavo. Prijeli so nad 30 funkcionarjev, ki so doslej uživali v vladnih obeh največje zaupanje. Gmotna škoda imcnovanega okraja je velikanska. Občinske doklade so povišali za 15 milijonov kron; 13 700 000 pa znašajo dolgovi. Naravni sad liberalizma!

Schönererja vedno huje pehajo od krmila vsenemske stranke. Wolfovi oboževalci pravijo, da je pokazal za vodstvo svojo popolno nesposobnost. Bržkone bo v kratkem odletel, čeprav je v zbornici še voditelj vsenemških kričačev.

Angleško japonska pogodba. Velik strah pred uspešnim napredovanjem Rusije v vzhodni Aziji je zblžal dva naroda, ki se kosata v pohlepnosti in takozvanem kramarstvu: Angleži in Japonci so sklenili pogodbo v varstvo obojestranskih koristi. Za odgovor so se Rusi zvezali s Kitajci.

O nemškem carinskem tarifu je komisija nem. drž. zbora, katera se peča z vladnim načrtom o novem tarifu, sklenila, da mora stopiti v veljavo z januarjem 1905. Če bi ta sklep postal zakon, bi morala nemška vlada najpozneje 31. decembra 1903. odpovedati trgovinske pogodbe. Vlada pa seveda želi da bi pogodbe odpovedale druge države.

Ruski car Nikolaj je naročil pravosodnemu ministru Muravjevu, naj takoj prične proučavati vprašanje, kako bi se dala popolno odpraviti telesna kazen v Sibirijo obsojen h kaznjencev. Minister mora predložiti v najbližjem času državnemu svetu obširno poročilo in staviti v tem oziru dejanske predloge. To naredbo se mora pač z veseljem pozdravljati!

O Burth pravi z bojišča v Južni Afriki vrnivši se zdravnik Albrecht, da je sedanjí položaj mnogo ugodnejši nego v začetku vojske. Na bojišču je 20.000 Burov; Angležem pa pogum vedno bolj upada. Kitchener prične z burskimi voditelji pogovor o premirju.

Zverinsko zabavo si je privoščilo v ogerski vasi Palanka nedavno pet kmečkih fantov. Privezali so slaboumnega pastirja Petkevicsa na železen stol, okrog njega pa raztrosili otep slame ter jo zažgali. Pretresujoči krik nesročnega pastirja jim je bil v zabavo. Nekaj kmetov je potem prihitelo in osvobodilo Petkovicsa, ki je bil že ves opečen in nezavesten. Zločince so prijeli orožniki.

Listek.

Lovski tat.

(Črtica. Spisal A. Andrejev.)

„Dobro jutro, France! Kam pa že s košem?“ je nagovoril Strmena pri graščinskem ribniku Dobnikarjev Jaka, ki je služil v graščini S. za gozdarja.

„I, kam? V vaš gozd sem se namenil, da bi dobil malo suhljadi“, mu odvrne Strmen, ne da bi mu bil kaj odzdravil. Videti mu je bilo, da je bil nekam zmešan. „No, stara me je spravila“, je nadaljeval, „naj ji prinesem malo smrekove brše, da bo mogla lažje kuriti. Pa saj veš no, kako so ženske sitae; nikdar ji ne ustrežeš.“

„No, no, zakaj si se pa ženil in stopil v ojnice zakona?“ ga podraži Jaka in se glasno zasmije ter si popravi dolge brke pod nosom. „Lej, jaz pa živim kot tiček v gozdu. Hè, kako pa ti? Doma čepiš in še izpred oči se ji ne upaš.“

„No, tako huda pa ni! Pa saj bi se bil tudi ti rad oženil, če bi te bila le tista Orlova Mica hotela“, ga zavrne Strmen in se na vsa usta zasmije.

„Ravno prav se mi zdi, da me ni hotela, si vsaj enega križa nisem navlekel na glavo.“

„E, pa pustiva to! Meni je tako prav, tebi pa tako, da sva le oba zadovoljna. — Ali mi boš pa ti dovolil, da bom smel par suhih vejic pobrati?“

„Naj bo, ker si ti. A glej, da te gospod ne vidi, ker potem so vsi križi nad menoj, zakaj nisem bolj pazil. Saj veš, kako so natančni in sitni in da nikomur ne dovolijo, da bi hodil po njih gozdu, še manj pa, da bi pobiral suhe veje, dasi jim čisto nič ne koristijo.“

„No, Jaka ti si še po volji božji“, ga pohvali Strmen in privleče iz hladnega žepa mehur tobaka ter ga ponudi gozdarju. In le-ta si ga je nabasal „eno fajfo“. Strmen pa nadaljuje: „Lanski gozdar, tisti prevzetni Anko, je bil pa pravi skupuh. Nobenemu ni pustil pobirati suhljadi, pa naj je bil Peter ali Pavel. No bova že še kaj pri fari skupaj prišla, da bom dal za frakelj žganega.“

„Že dobro, že dobro! Pa ,boglonaj‘ za tobak“, je hitel gozdar, „jaz moram v grad, kamor so me klicali“.

Gozdar je hitrih korakov odšel po z belim peskom posuti poti v grad, Strmen pa je žvižgaje korakal ob ribniku, po katerem so se vozile grajske gosi in race, in konec ribnika zavil v temen gozd...

Nekako sredi lepega smrekovega graščinskega gozda, ki se vleče od graščine tje gor do vrha Rebrji, je precejšen odprt prostor, ki je z bujno gozdno travo porasel. Blizu te oaze se ustavi Strmen, oprezno pogleda na omenjeni prostor in zamrmra:

„Nobene ni! Kako neki to? Ni mogoče, da bi se bile že napasle in odhitele svojim potom, kar sem se jaz doli z onim nebodigatreba mudil. Da bi te...! No, pa da sem te le prevaril, da mi nisi vtaknil v koš svojega dolgega nosu, kjer bi bil dobil to le.“

In s temi besedami postavi svoj koš na mehek mah, privleče iz njega skoro novo puško, ki jo je imel zavito v košu v staro kočomajko in jo hitro sestavi.

„Tako!“ govori sam s seboj. „Sedaj bom pa lepo počakal, da katera pride. Gotovo bom še dobil dober plen, kakor sem ga že mnogokrat. Saj pravim, znati se mora dandanes“, in na lahno se je zasmejaj.

Za nekaj časa res priskaklja izmed visokih, vitkih smrek brzonoga srna, ozira se skrbno okoli sebe, ji nepreti li kaka nevarnost. Nič hudega sluteč, jame varno trgati bujno travo.

Strmen je par trenutkov z vidno zadovoljnostjo opazoval brezskrbno žival. In njegovo srce se je že kopalo v pregrešnem veselju, da bo mogel zopet eni srni pomagati iz življenja. V svoji brihtni glavi pa je že preračunal, koliko bo potegnil zanjo.

Nato pomeri nanjo, napne petelina, in „bum“ je zagrmelo po smrekovem gozdu. Srna je tožno zajedala, dvignila se kvišku in padla na tla — bila je mrtva. Strmen pak je v veliki radosti skočil k nji, kakor lev na svoj plen, in jo privlekel do svojega koša.

„Ti, vrag ti! Tako pobiraš veje!“ je zagrmel močen glas nad Strmenom, da se je le-ta hudo prestrašil. Ozrl se je naokrog in zagledal za sabo — gozdarja, Dobnikarjevega Jaka, s puško v roki.

Le temu je namreč, ko je prišel iz grada, vedno nekaj prigovarjalo, naj gre gledat za Strmenom. Jaka se je uklonil temu nekaj, vzel puško na ramo in odšel v gozd, ne vedoč, kam naj se pravzaprav obrne. Tako tavajoč po gozdu kar naenkrat zasliši strel — in ta strel mu potrdi sum; hitro ubere pot v ono stran, odkoder je prišel strel. Tako se je ravno prithotapil do lovskega tatu, ko je ta spravil srno v koš.

„No, zdaj vsaj vem, kdo je že večkrat streljal todi“, je vpil gozdar nad njim. „Mislim, da je bila ta zadnja, ki si jo ustrelil. Ti bomo že pokazali, kaj se pravi streljati divjačino po gozdih. Zdaj pa kar z menoj v grad!“

Strmen se je kar stresel same jeze in ni vedel, kaj bi storil. Na to mu je pa šinila kot iskra po-

klenska misel v glavo, ki edina naj bi ga rešila. Bliskoma je zagrabil puško, ki je ležala poleg njega na tleh, pomeril in sprožil ter zadel gozdarja ravno v srce. Krčevito se je ta zgrabil na zadeto mesto in se zvrnil na tla.

„Na, hudič, zdaj si pa iztaknil, kar si iskal“, je divje zakričal Strmen, zagrabil koš in zbežal po gozdu...

* * *

Gozdarja so še tisto dopoldne dobili v krvi ležečega in ga pripeljali v grad.

Veliko so si vedeli ljudje pripovedovati, ko so ga hodili kropit; toda pravega ni nihče zadel. Nekateri so celo hoteli, da se je sam ustrelil. Naposled je Viršekov Matija, ki je tudi prišel kropit umorjenega gozdarja, pravil, da je videl tisto jutro Strmena in Jaka, ki sta govorila poleg grajskega ribnika. In sedaj so bili vsi prepričani, da je France Strmen kriv gozdarjeve smrti in nihče drugi ne. To pa zlasti zaradi tega tudi, ker so o Strmenu vedeli vsi, da je lovski tat, in ker je le-ta isti dan izginil, — kam? Tega ni vedela živa duša. Mnogi so hoteli, da se je ali ustrelil ali pa obesil, ker so nastali po tem dogodku hudi nalivi. A pri nas govore, da mora človeško kri, ki je močila zemljo, izprati dež...

Iz zapiskov ljudskega prijatelja.

1. Čuden odmev.

Jek ali odmev je netečen jezičnik, ki hoče vedno imeti zadnjo besedo. Ne nasprotuje pa vendar-le ne, da bi vselej kričal „ne“, kadar človek pravi „da“, kakor to delajo sitne ženske sempatja; odmev še le prav zvesto ponavlja, kar se mu narekuje, kakor dober otrok, ko ga mati uči očenaš ali angelovo čiščenje.

Čuden odmev pa je bil enkrat na lepem vrtu nekega mesta; ta je rekel „krava“, ko se je klicalo „vol“. Pravilen je pa bil vse eno; zakaj pregovor:

„Kar preje v gozd zavpiješ ti,
Prav tisto se nazaj glasi“.

včasih razlagamo s krajšim izrekom: „Klin s klinom“.

Po imenovanem vrtu se je namreč izprehajala mestna dama in ogledovala mimogredoče skozi okroglo steklo, ki ga je imela nasajenega na lesenih palčici; zaničljivo, prevzetno je vihala nos, kadar ji kaj ni bilo všeč. Za seboj je vlačila svetovno velik šlep ali, da govorim slovenski: vlečko, s katero je pometala in brisala tla, kakor bi jo bil vrtnar najel in plačeval za to delo.

Nekaj za njo je stopical dobrovoljen kmetič z rdečo marelo pod pazduho. Neizrečeno se je čudil

zavitemu in žalostno lepo v vsakovrstne nenaravne podobe obsekanemu drevju, oziral se je po cvetličnih gredicah in strmel nad vodo bljuvajočimi zmaji. Med tem seveda ni mogel gledati pod noge. Zato je revež mestni dami stopil na šlep ter ji dragoceno metljo preparal na dvoje.

In brž se je v prvi jezi pokazala fina izobrazba mestne dame; zadrta se je namreč nad kmetom vsa razjarjena:

„Lej ga v o l a , ali nimaš oči v glavi?“

Kmetič je pa bil rojen šaljivec, kateri je imel za ušesi debele kot pest. Zato je takoj zbral svoje duševne moči ter dal nazaj čuden, pa vendar pravilen in primeren odmev:

„Ne zamerite, nisem vedel, da se dobé po mestih k r a v e s tako dolgim repom!“

Bravcu se ta odmev ne zdi napačen; kmetič je bil tudi zadovoljen sam s seboj. Smehljajočega obraza jo je mahal naprej v mesto ter bil voljan, še enkrat igrati tak odmev.

In prilika je nanese, da je naletel dve stvari: videl je silno veliko hišo, za katero bi bil za vse na svetu rad vedel, kaj in čemu bi neki bila, obenem je tudi srečal mladega gospodiča s ščipalcem na odbitem in zopet prilepljenem nosu, katerega je lahko prašal za ono hišo.

To je bilo oboje čisto prav; da se je pa gospodič s ščipalcem hotel norčevati iz kmetiča, to pa ni bilo prav in je zaslužilo cel nos.

Odgovoril je namreč gospodič, da je ona velika hiša norišnica za kmete.

Možiček je pa odvrnil:

„Bo menda že res tako; kajti za vas, mestne gospode, dovolite, bi bila gotovo vendar še veliko premajhna“.

To tudi ni ravno napačen odmev.

• Lov na Deweta.

(Z dvema slikama.)

Burski general Kristijan Dewet je Angležem na južnoafriškem bojišču najbolj v želodcu, ker so menda prepričani, da bi bil z njegovim porazom kmalu končan sedanji krvavi ples. Ravno vsled tega mu izkušajo na vse možne načine priti do živega in ga dobiti v pest. A dosedaj se jim je izjalovil še vsak poskus in tako tudi najnovejša velikanska gonja, ki so jo vprizorili proti njemu v noči od 6. na 7. februar.

Po najnovejših poročilih je vodil to izredno akcijo Kitchener sam in se pripravljaj nanjo že od novega leta sem z gradnjo novih stražnic ter zbiranjem posamnih vojnih krdel.

Naša slika prinaša več vrst teh stražnic ali čuvajnic, zgrajenih ob železnicah in cestah. Te čuvaj-

nice so večinoma štirivoglata kamenite zgradbe. Namesto oken imajo na vse štiri strani odprte strelne line in le ena vrata. Ta vrata pa niso pri tleh, ampak visoko gori v steni, kamor je mogoče splezati le po lestvi. V sredi take čuvajnice na vsako stran zijajo skozi strelne line žrela topov. Streha sloni na zidovju na močnih stebrih z razgledi na vse strani. Pod streho so opazovalnice, odkoder vojaki pazijo na sovražnika. Ozke strupajice vežejo poamezna nad strepja.

Take čuvajnice so Angleži zgradili ob vseh železnicah v Transvalu in Oranje-državi, koder jih zalezujejo Buri. Čuvajnice, ki so v naši sliki zaznamovane z okroglimi pikami, stojé po 1000 metrov druga od druge ter so ograjene z debelo trnjevo žico. V Transvalu so Angleži zgradili štiri črte takih čuvajnic in sicer dve vzhodno in dve zahodno od Pretorije. Istotako v Oranje državi. Delajo pa še vedno nove. Sedaj je postavljenih že veliko več, kot jih kaže naša slika. Zlasti je že narejena črta od Frankforta do Lindleya, ki je prišla v poštev pri lovu na Deweta. — Ako stoje čuvajnice po 200 m druga od druge in ako je v vsaki čuvajnici le 15 vojakov, je že v dosedaj zgrajenih čuvajnicah okoli 50.000 angleških vojakov, ki morajo vedno stati na straži. Ako Angleži nameravajo pomnožiti te čuvajnice tudi po ostali deželi, da ukroté Bure, potem morajo vseh 200.000 vojakov, ki so v južni Afriki, zapreti v te kamenite kolibe. V tem slučaju pa bi morali Angleži postaviti na noge proti Burem zadnjega svojega vojaka. Pa je še vprašanje, če bi bila mreža tako gosta, da bi polovili vse burske kmete.

Posebno živahno gibanje okoli teh čuvajnic se je pričelo s pričetkom februarja v severovzhodnem delu Oranje države, kjer se je tedaj nahajal Dewet s svojimi oddelki. Ta je seveda uvidel nevarnost ter se previdno umaknil v pokrajino med Frankfortom in Lindleyem južno od reke Vaal.

Kitschenerju sedaj ni preostajalo nič drugega nego pomnožiti prisadke stražnic ob železnicah Kronstadt-Pretorija, Kronstadt-Lindley, Bethlehem in Frankfort-Heilbronn-Wolvehoek. Dne 6. februarja je zbral vse razpoložljive čete ob reki Wilge, dotoku Vaala, in ob njenem levem dotoku Liebenbergs. Vloj od Frankforta doli do Betlehema. S temi kolonami je jel prodirati proti zahodu v smeri proti Heilbronnu oziroma Kronstadtu in potem proti železnici. V tem trenutku je bil Dewet s svojo armado omrežen od vseh strani; na severni, južni in zahodni strani so mu zapirale pot dobro zasedene stražnice, na vzhodni strani je pa poleg teh pritiskala nanj neproderna, proti njemu prodirajoča falanga. Vihu tega je bil pa še ves četverkot ograjen z dvojno ali trojno žično ograjo.

Toda Dewetu tudi v tem težavnem trenutku ni upadel pogum. V naglici je razdelil svojo armado v manjše oddelke, jih razkropil na vse strani zastražene pokrajine ter jim naročil, naj se kakorkoli rešijo iz zagate in potem zberó severovzhodno od Heilbronna. Sam je pa med tem z malim številom sobojevnikov prodril vrste stražnic na jugu med Kronstadtom in Lindleyem, žično ograjo pa pretrgal na ta način, da je zapodil vanjo četo volov. Neopazovan se je potem Dewet podal za vrsto stražnic najprej proti zahodu in potem na sever, kjer so se polagoma zbirali njegovi oddelki, katerih nekateri so prodrli omrežje šele naslednjo noč. Drugo jutro ob prvem svitu so se Angleži zaman ozirali po zaželjenem plenu — Dewetu. Bil je prost.

Da svojim čitateljem bolje predočimo način, na kateri Buri prodirajo vrste stražnic in žične ograje, prinašamo sliko, predčujočo prehod burskega oddelka preko žične ograje. Tega načina se poslužujejo sedaj v dobi stražnic Buri skoro vsak dan ali bolje vsako noč. Proti malemu burskemu oddelku pritiska od treh strani deset do dvajsetkrat močnejši sovražnik. Buri se morajo udati ali pa prodréti žično ograjo, ki veže posamezne stražnice. Izvolijo si kajpada poslednje in po kratkem posvetovanju gredo na delo. K nesreči pa jih opazi Anglež v bližnji straži, ki neprestano patrolira ob ograji, ter naznani prihod sovražnika bližnjim stražnicam. V tem hipu se s pomočjo posebne priprave razsvetli ves kraj, kjer se nahajajo Buri, obenem pa se prične s streljanjem. Seveda tudi to ne oplaši malega števila Burov. Prvi mož z mogočnimi udarci preseka ograjo, del ostalega moštva kroti konje, ki se prestrašijo nenadne svetlobe, ostali pa med tem pridno streljajo v steklo, skozi katero prihaja svetloba, in tako napravijo zopet potrebno temo. Izza stražnic si pa Angleži posebno v temni noči itak ne upajo.

Taki prizori se ponavljajo sedaj, malone vsako noč v krajih, kjer so Angleži z velikanskimi žrtvami zgradili stražnice, a doslej še brez zaželjenega uspeha.

Dopisi.

Z Gore nad Idrijo. Preučen je in prepoln pulnih liberalnih fraz ta dolski triumvirat, zato mu ne da žilica pokoja. Prepirati se mora, drugače pa zamrzne v tej debeli zimi v zamedenih rupah. Ravno k sreči pa je škofijstvo poslalo na Goro „slavnega pesnika, da si ga semtertja malo privoščijo ti dolski boljarji.“ Pa nikari ne mislite, da jim kaj hoče ta gospod, o prav nič ne, tako jih pusti pri miru, kakor vrelo kašo, samo, če se prav obnašajo. Če pa kakega kozla počijo, vkljub svoji nedosežni modrosti

in učenosti, če se kažejo ob volitvah in pri občinskih sejah do skrajnosti pristranski in zviti, tedaj jim mora tudi sicer potrpežljivi in do cela uljudni gorski gospod brez pardona povedati: „holt, možje, tako pa ne gre!“

Za tem grmom torej tiči zajec! Saj veste, da vsacega liberalca naj bolj razkačiš če mu kaj oporekaš, kadar vidiš in tudi sam ve, da prav ne ravna. Njegov ponos, s katerim se v „Jednakopravnosti“ št. 4 od 13/2 t. l. hvali, mu tega nikakor ne pripusti. Da, tako daleč je to ljudstvo zaslepljeno, da bo trdil in se pridušal, da je prav in postavno dati 22 letnemu občinskemu slugi volivno pravico, med tem, ko je 30—40 letni posestniki niso dobili, če tudi postava drugače govori.

Ko bi gorski duhovnik k takim kričečim kriticam molčal, pa bi bilo morda dobro, ali pa tudi ne — Bog ve in Bog razumi te preroške glave. Pa kaj si že upajo v svoji domišljiji trditi! S ponosom trdijo, da v njih vasi ni nobenega klerikalca. Saprot, sedaj bo pa kar solnce otemnelo, ali pa bodo Dole koj proglašene za kranjsko metropolo.

Recimo, da v vaši vasi res ni nobenega klerikalca, potem ste vsi liberalci. Ljudje, ki še niso prehodili slavnega našega domovanja, bi se morda utegnili splašiti češ, če so pa vse Dole liberalne, pozor in jezik za zobmi! posebno, če bi to brali klerikalci. Pa nič bati! Če so vse Dole liberalne, bi bilo morda kakih 12 in pol liberalca. Pa ni tako, signori! Mi tudi nekaj ljudi poznamo, ki ste jih s terorizmom tirali dvakrat na volišče, ki pa niso vaši, in če Bog da nikoli več ne bodo, če vaš poslanec še toliko obeta, in „magari“, da Dole „ratajo“ Lisbona. Mi poznamo samo tri zagrizene liberalce in tri švigašvage mlečnozobcev ne upoštevamo, ker po naših postavah 15 letni študentki in 22 letni hlapci niso še možje, če so tudi po vaših.

Hinavski ste pa tudi in docela nedosledni. Če privatno govorite z gorskim gospodom, pač znate njegovo ime. Se ve, da pa vaš s silo in težo skarpucani, dva palca dolgi, tri tedne s pomočjo od vseh vetrov na pomoč klicanih duhovnožrcev kovani dopišček še ocvirek dobi, mora biti vmes tudi lepa, vašo hvalisano oliko tolikojasno razodevajoča beseda „far!“ Češ, zdaj smo ga pa dali. Uboščeki, saj se te besede niste zmislili sami, ste predrenovi zato. Vendar neotesani ste, to vam pa ostane, tudi če vsak dan pohajkujete po Idriji išoč si olike. O, kako ste je potrebni! Novo osnovana hranilnica in posojilnica za Goro, Zavrca, Idršek in Žirovnico, (da boste vsaj vi in „Jednakopravnost“ vedeli, kako se imenuje, če se še srečamo), ta vam ne da počitka. Ne bomo razmotrivali, ali se je sami po sebi bojite, ali se je na ukaz od zdlaj bati morate, povemo

vam pa le toliko, da je škoda vsake besedice, ker se vas ne bojimo nič in vam tudi ne zamerimo, ker se morda vi prej sprijaznite z novim denarskim zavodom, kot marsikateri, ki ne brusi jezika nad njim. Dokaz nam je dogodek, ki smo ga nedavno doživeli. Neki preganjenec od istrijske posojilnice radi nerednega vplačevanja obresti nas je že prosil, naj ga rešimo in takoj privede ves liberalni tabor k nam! Signor J. Ž., ali ni istina?!

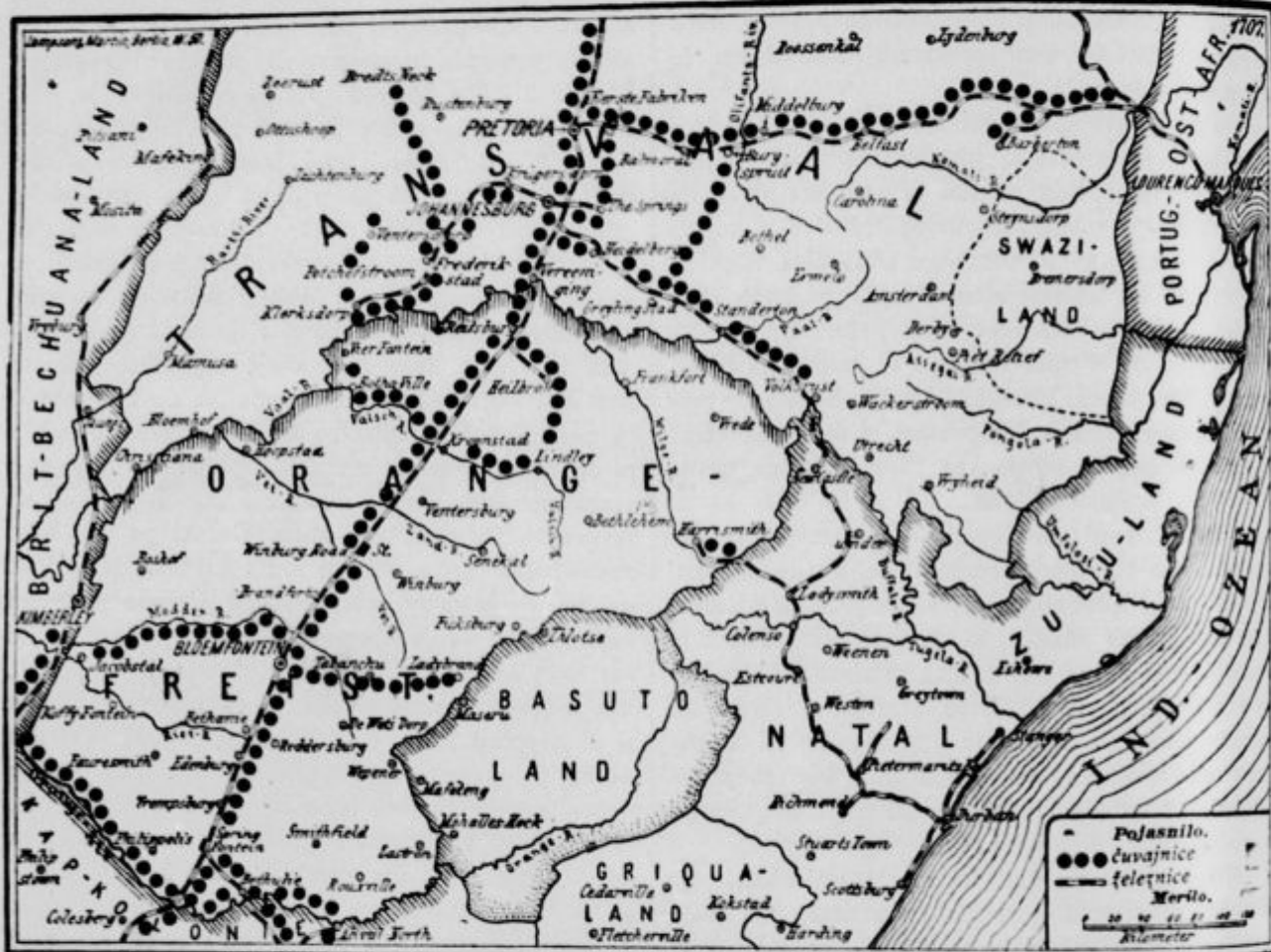
Da se vam ne bo treba nič več jeziti, vam pa povemo tole: Naš zavod se je ustanovil edino v pomoč kmetu, in ne bo pristransk, kakor ste vi; pri nas ne bomo praševali, ali si liberallec, ali klerikalec, ampak pomagali bomo pomoči potrebnim posestnikom, v kolikor bodo dopuščala pravila in bo uvideval sestavljeni odbor šesterih pametnih in razsodnih mož. V tej zadevi torej bodite pametni in raje podpirajte stvar, ki jo podpira samo poljedelsko ministerstvo in deželni odbor. Toliko neumni pa tudi nismo, da bi mislili, da je vam dolanskim liberalcem kar z rožicami postlano. Možje, kmetje ste, in sami si morate pomagati, ne verujte tistim idrijskim možem, ki vodijo naše gospodinje v posebne sobe in jim šepetajo ostudna obrekovanja čez novi naš zavod in gorskega duhovnika na uho. Dotičnemu gospodu ni za vas nič, in mi mu tukaj preziralno kličemo: sramotno! Dotičnik dela za svoj žep in je mastno plačan — že veste od koga. Gorski pa bo delal zastonj, kar pove celemu svetu v obraz. Nikari ne mislite, da je ravno na te uboge idrijske hribe in rupe odlašal svoje obogatenje. Služil je že v šestih različnih krajih na Kranjskem, ki so bolj imoviti, kot njegova sedanja služba, pa ni nikogar obral in si ni napolnil malh. Upajmo, da si jih tudi na Gorah ne bo, če ravno so mu ljudje v resnici dobri, pa je dober tudi on ljudem. Najmanj pa mu morete očitati take grdosti vi, liberalni Dolani. Sram vas bilo za taka očitanja! Ali vas gorski duhovnik kaj prosi? ali od vas z nasilstvom kaj zahteva? koliko ste že k njegovemu bogastvu pripomogli? Sram vas bilo! Tako ne govore možje, ki pravijo, da imajo ponos! In vendar vam gorski duhovnik dela t l a k o, zato ker ni umazan. Kdor trdi kaj tacega o njem, je ostuden obrekovalec in lažnivec, dokler tega ne докаže ali pa ne prekličje. Živela naša Gorsko Zavraška posojilnica in hranilnica!

Dole pri Litiji. (Razno.) Menda odkar izhaja vrli „Domoljub“, ni bilo iz Dol pri Litiji nobenega dopisa razen enkrat, in sicer: o organizaciji. Ker pa še do danes žalibog nimamo nikakega gospodarskega, bralnega, oz. pol. društva itd., Vam moram s tužnim srcem priznati, g. urednik, da smo daleč zastali v tej zadevi pri nas. Ne vem, kdaj se bomo tudi pri nas zganili in posnemali svoje sosede, ki

se skrbno organizujejo! Ker Vam torej o tem nimam kaj poročati, par besedi o čem drugem.

Pri nas pobiramo že več let pri davku naklade za stavbo nove šole, tako da imamo pripravljenih že nekaj tisočakov za stavbo, tudi nekaj lesa, toda glavna stvar je ta, da prostora za stavbo še do danes nimamo. Županstvo je sporočilo lansko leto okr. glavarstvu, da imamo 4 prostore na izbero za stavbo. Prišla je pregledovalna komisija ter geometer in nam zavrgla vse one tri prostore, katere bi bili dobili za majhno ceno in odobrila onega, ki nam

je zadnjič vršila tu občinska seja, so tukaj naseljeni Tirolci dosegli toliko, da se jim bode zidala šola nemške zveze, splošno razupite »Südmärke«, na stroške tukajšnje (seveda še) slovenske občine. Po proračunu občinskih mož (pred vsem seveda Tirolcev) bode moral vsak davkoplačevalec plačati od vsake krone osem vinarjev in sicer to v prospeh nemški kulturi, v prospeh tistemu narodu, kojega namen je izpodriniti domačine z njihove zemlje ter razprostrti kakor ore!

Mreža angleških čuvajnic v južni Afriki.

pride drag (čez 2 kroni □ meter) in še za tega nimamo zagotovila. Stara šola je majhna in ne več za rabo, otrok pa vsolanih 209, tako da mora ob nekaterih dnevih stati nekaj učencev izven klopi, da drugi zamorejo pisati.

Omenil bi tudi o drugih rečeh, na pr. o naših preozkih cestah, o hudih klancih, pa naj zadostuje za danes. Drugič kaj več.

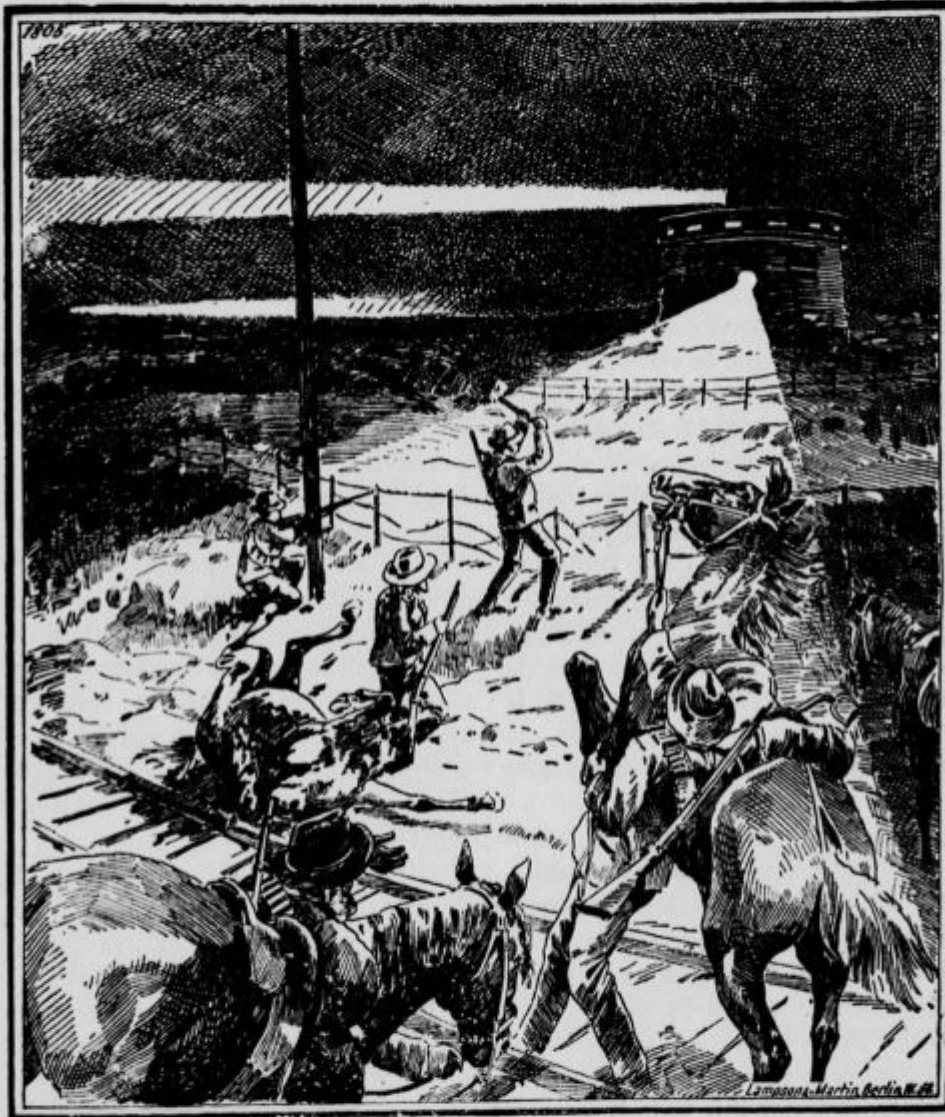
Iz Stoba pri Domžalah se nam piše: Pri nas postajajo narodne razmere čim dalje bolj žalostne. Zopet smo šli za jeden korak nazaj. Odprla so se nova vrata nemški kulturi in germanizaciji. Ko se

svoja gospodujoča krila čez nje. Namen med nami naseljenih nemških Tirolcev je priti polagoma v posest vseh tukašnjih posestev ter nastaniti čim več mogoče svojih ljudi, jih pomešati med domačine ter iz tega prestrojiti popolnoma nemško naselbino. Njih število pa se že itak leto za letom znatno množi. Domačini pa morajo po svetu iskat si kruha. V svojo žalost moramo pripomniti, kako tu ti tirolski fabrikantje svoje rojake protežirajo. Domačin, kateri hodi nad 20 let vživat v njih tovarne strupen, vdajljiv zrak, ima na dan komaj dve kroni ali pa še manj, dočim kak tirolski delavec, ki je ravno dospel semkaj

in dostokrat niti pojma nima o tej stroki, služi na dan šest kron. In kakor se iz naslednjega razvidi, so ti tirolski fabrikantje sila preračunljivi. Vse njihovo delovanje se vrši nekako za hrbtom, za neko pretvezo. Slovenci v okolici domžalski, pomnite, da vsak narod v današnji borbi za življenje varuje le interese svojcev. Zakaj bi se potem zidala nemška šola, ubogi kmet in delavec, ko te že itak stiskajo

jili nekoliko več znanja, kakor, da so vsled naraščanja siljeni obiskavati nemško šolo. Mi smo na pretečo nevarnost opozorili, da jo uplivni faktorji med nami odvrnejo, dokler je še čas, in da ob pravem času store korake proti ustanovitvi najnovejše potujčevalnice na Kranjskem!

Ribniški novičar. Struge Struge, tega bi pa ne bil mislil! Tak lep izgled onih dobrih tirolskih

Prehod Burov čez žično ograjo ob angleški čuvajnici.

od jedne strani davki, od druge pa dolgovi? In kako ti bude pri srcu, ko bodo tvoji otroci po vzgledu Tirolcev zaničevali jezik, katerega jim je tvoja žena, njih mati, vcepila v srce? Zakaj bi se torej ne povečala slovenska šola, katera postaja radi naraščajajo števila otrok vsako leto tesnejša? Ali bi ne bilo bolj pametno, bolj koristno, da bi se napravila dva višja razreda več, kjer bi si otroci tukajšnjih posestnikov pri dobrih učnih močeh prisvo-

fantov sem vam povedal. Kako se oni vedejo pred cerkvijo in kako se vi! Kurenta ste vlačili okoli cerkve in župnišča, okoli Marijine kapelice. Zdaj smo pa skozi, nimam nobenega veselja več k vam priti, pa tudi vam bo napotje delalo, ste že zapisani v črnih bukvah za vse čase.

Matijev semenj v Laščah ni bil nič kaj pravadanski. Živine dosti kljub slabemu vremenu, toda nikake kupčije. Krme primanjkuje in naši živini se

godi tako, kak se ji je godilo po Jonovi pridigi v Ninivab, ko je kralj zapovedal, da se mora tudi živina postiti.

Robar je sem dobil pred društvenimi prostori. Govorili so: To-le je pa dobro, tako-le društvo kakor je imajo v Laščah, pri nas na Robu je tudi mislijo ustanoviti, pa ne gre prav lahko, je menda nekdo nasproten, in še celo klerikalec, pa saj pri nas še liberalca nobenega ni ne, kakor se je ob volitvah pokazalo. Posojilnica je tudi še živa in tudi zdrava in zredila se je tako, da je zdaj za 580 kron več vredna kakor lani. Ljubljanski Johani so se pa bali, da bi ne opredla. Z Ameriko pa Robarji niso več prav zadovoljni, ne dobe semkaj nič več toliko denarja, da bi se ga naveličali šteti; tudi to jih je oplašilo, ker je Ivana Hiti iz Sela dobila v Ameriki namesto denarja smrt. Pobirala je premog na železnici, dohitel jo je vlak in ji je odtrgal glavo.

Pretečeni teden sem bil na Blokah. Duhovne vaje so imeli. Mislim si, Bog ve kakšni pridigarji bodo, pa so bili vsi znani, vse sem že v Rbnici videl. Bili so pa ti-le: gorniški gospod, župnik od sv. Gregorija in župnik od Loškega potoka. Dobro so delali gospodje in ljudje.

Peč v kap'aniji sem si tudi ogledal, revna je. Kupčije pa vendar ni bilo, niso jo hoteli pri meni »ufremati«. Pa nikar misliti, da delajo to iz hudobije, ampak iz ljubezni do gospoda kaplana. Boje se namreč, da bi gospodu preveč ne zaprašili po sobi, ko bi peč podirali in ne pomazali, ko bi novo stavili. Zato pa čakajo, da pojde kaplan preč, potem bodo pa škafa prosili naj eno leto ne pošiljajo novega kaplana, da bodo med tem ložej napravili peč. No, saj se res ložej dela taka reč v prazni hiši.

Pa če tudi ni bilo nič kupčije, vendar nisem zastoj tje gori šel. Zvedel sem zgodbo od »duhovskega Janeza«. Pa si to kdo mislil, to je pa že preklican klerikalec, ker mu tako pravijo. Vidiš pa ni; kajti on silno rad zabavlja čez konsume in drugo duhovsko reč. Duhovski Janez mu pa zato pravijo, ker je od podružnice sv. Duha doma. Tega-le Janca je tam o sv. treh Kraljih in sicer ravno pogrebni dan svojega očeta prišla čudna muha. Kobilci svojega svata je menda kar iz veselja prirezal grivo na čelu in to tako očitno, da je ta prav nevoljen se odpeljal s svojo »čopko« proti Sodražici. Veš kaj, Janez, jaz pa tako-le pravim: kupi si par kobilc, si boš pa tako veselje privoščil po malem lahko vsak dan. Za zdaj pa bodi vesel, da te niso poklicali v Lož, veš tam je v sodnji konjske grive prav malo za en petak.

Iz Čemšenika. Dragi Domoljub! V precejšnjem številu prihajaš v naš mirni in verni Čemšenik. Zakaj pa tudi ne, saj tako zvanih liberalcev imamo pri nas preklicano malo, še prstov na roki ni potreba jemati

na pomoč, tako ogromno je to število. Pa pustiva to! Imam ti vse kaj drugega pot. žiti. Kaj meniš, kaj? Radi pomanjkanja gostiln? Nikakor! Dve imamo, pa še te so preveč, zakaj tu se nekateri razposajenci napijo in potem ne dajo mirnim ljudem miru ali pa celo že dopoldne z vpitjem Božjo službo motijo. Morebiti je pomanjkanje prodajalnic? Da, tega nam manjka! Imamo jedno prodajalno »pri Racerju«. Pa kako se že pravi. Prodajalnica je za vse, pa baje ne dobiš niti kile moke, kadar bi si želel! Pravijo, da se ne ukvarjajo s tako malenkostnimi stvarmi! Včasih kadar kaj zmanjka, si moramo prav po prijateljsko pomagati t tem, da dobimo vsak nekoliko; če bi kdo kaj več hotel, se mu reče, da mu ni mogoče dati, ker ni. Soli pa celo ne dobiš na vago. Le pojdi in reci: »Prosim dve kili soli!« Zavrnilo se te bo takoj. Ali ne veš, da pri nas ne dajemo soli na vago, ampak na litre? Rad ali nerad jo moraš odkuriti in čez nekaj časa pridi prav ponižno nazaj z robeem in denarjem! Ali ni to čudno? Sol se po mojem mnenju prodaja na vago in ne na litre. Imamo tudi trafko ravno tam. Ta je pa poleti po cele poldneve kar zaprta in ne dobiš smodke če bi je bil tako potreben kakor duše v vicah vode. Petožil bi ti predragi moj »Domoljub« še mnogo, a že sedaj mi je lažje pri srcu, da veš saj nekoliko za moje težave. Pomisli, kako more človek od vsega sveta oddaljen pri nas pozimi živeti, če je odvisen od tako imenitnih prodajalnic. Razkrijem ti torej, dragi »Domoljub« svojo skrivno in pristrčno željo, ki pa ni samo moja, temveč tudi mnogih drugih: željo po dobri gostilni, kjer se lahko v miru popije kozarec vina in prodajalnico, kjer vsaj moko, sol in drugih za gospodnjo potrebnih stvari dobiš! Sedaj pa ostani zdrav; kmalu zopet kaj!

Nevesekdo.

Iz Sorice. Dragi »Domoljub«! Zadnjič si povedal svojim bravcem, kako sta se poročila letošnji predpust v Kranjski gori dva Marijina otroka. — Sporoči tudi iz našega kraja nekoliko o prelepem življenju in spodbudni smrti Jerice Pintar iz Spodnje Sorice, katero smo spremili do groba 26. febr., njeno dušo pa, tako upamo, njen angel varih v družbo Marijino v presrečnih nebesih.

Jerica je bila hči Janeza Pintar, znanega poštenega gostilničarja. Imela je skrbne stariše, ki so jo kaj lepo vzgojili. Dober otrok, pridna deklica, pošteno dekle. Pobožna prav iz srca, radodarna in odločnega značaja. Ko se je pri nas ustanovila Marijina družba, oglasila se je med prvimi in izpolnovala je njena pravila natančno in zvesto. Pred leti je šla po svojih opravilih v Loko in takrat se je prehladila prav močno in si nakopala bolezen, ki jo je položila pred 4 meseci na bolniško posteljo, iz katere ni več vstala. Lepo je bilo njeno življenje,

a še lepše se je pokazala njena krepost v bolezni. Začetkom bolezni pač nobeden ni mislil, da ne bo okrevala več, vendar se ona ni drznila Boga prositi zdravja, češ, če ozdravim, lahko Boga še kaj razžalim, bolje, da umrjem, če sem morda zdaj prav pripravljena. Vedno bodem Bogu hvaležna za to bolezen, tako je govorila o drugi priliki. V bolezni je večkrat prejemala sv. zakramente z največjo pobožnostjo, molila in premišljevala Jezusovo trpljenje. Ni čuda torej, da se ni bala umreti in o svoji smrti govorila, kakor ljudje o najprijetnejših stvareh. Nekaj dni pred svojo smrtjo vzame križ v roke, obesi si družbeno svetinjo okrog vratu in roki ovije z molkom ter reče tovarišicam, ki so ji stregle v bolezni: tako-le me napravite na mrtvaškem odru. Ko je zvedela, da ljudje govoré, da je jetična, se je nasmehnila in rekla: da človek umrje, mora biti bolan, bodi potem jetika, ali karkoli. Trpela je mnogo, nog celi mesec ni mogla premakniti, in vendar vse tako voljno, mirno. Moči so vedno bolj pešale in 24. februarja zjutraj je v Gospodu zaspala. Kako so jo vsi spoštovali, pričal je njen pokop. Dasi imamo snega blizo meter visoko in je tudi precej snežilo, prišlo je iz cele fare toliko ljudi, da je bila cerkev natlačeno polna. — Pevke, tovaršice v Marijini družbi, so ji zapele lepo nagrobnico in poslovali smo se od njenega groba s trdno nado, da blaga, pobožna Jerica se že veseli pri Jezusu in Mariji v nebesih, katerima je služila ves čas svojega 34letnega življenja tako zvesto.

Otrok Marijin, blagor ti!
Nihče ti sreče več ne vzame.
Da zmagali bi tudi mi,
Otrok Marijin, prôsi ti!

Z Brezovice pri Ljubljani. Ker zahajaš, dragi Domoljub, v mnogih iztisih v našo faro, smeš nam že nekoliko prostora pustiti, da ti nekaj naših novic razodenemo. Danes vam naznanjamo, da smo imeli pretečeno leto sv. misijon in sicer od 1. do 8. novembra. Vodili so ga čč. gg. misijonarji iz Ljubljane.

Z veseljem in gorečnostjo so se udeleževali ljudje sv. misijona — ne sicer v začetku — a toliko bolj zadnje dni. Marsikdo, ki je bil res potreben sprave z Bogom, je zadobil v teh dnevih mir in srečo, katero je poprej zastoj iskal v zmotah sedanjega brezvernega časa. Kaj veličastna je bila sklepna procesija. Take Brezovčanje še nismo doživeli. Vodili so jo prevz. knezoškof ljubljanski.

Med tem se je tudi pri nas ustanovila dekliska in mladeniška Marijina družba. Ali bilo je ob misijonskem času še prezgodaj za vsprejem v Marijino družbo. Po mnogih ovinkih moralo se je preložiti do prve nedelje v postu. Na prošnjo našega gosp. župnika so Presvetli zopet blagovolili k nam priti. Imeli so veličasten govor. Marsikateremu opazovalcu

v cerkvi so od radostnega veselja solze polile lica, ko je videl, kako slovesno so sprejeti otroci Marijini pod njeno varstvo. Kako jih je bilo lepo videti z družbenim znakom na prsih in z gorečo svečo v rokah! Za ves trud pa, ki sta ga imela gg. župnik in kaplan z ustanovitvijo, naj jima bo usmiljeni Jezus večni plačnik!

Slovenski novičar.

Papežev jubilej. Pismo Leona XIII. pre-milostnemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu dr. Antonu Bon. Jegliču. Kakor smo že sporočili, je poslal premil. gospod knezoškof v svojem imenu in v imenu vse škofije čestitko sv. očetu ob pričetki petindvajsetletnici njegove slavne vlade. Sv. oče se je zahvalil na čestitko v pismu, podpisanem z lastnoročnim in krepkim podpisom in datiranim z dnem pričete slavnosti, to je 20. febr. V tem pismu izraža sv. oče veselje nad gorečo delavnostjo presvetlega knezoškofa v prid sv. cerkvi in ga vspodbuja k nadaljnemu navdušenemu delovanju ter podeljuje presvetlemu in njegovim škofiji apostolski blagoslov.

Zlata poroka nadvojvode Rainerja. Nadvojvoda Rainer in nadvojvodinja Marija sta ravnokar praznovala zlato poroko. Premil. g. knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič je čestital v svojem imenu in v imenu svoje duhovščine c. in kr. Visokostima povodom Njiju zlate poroke. Najvišji dvornik grof Rosenberg je nato doposlal sledečo brzojavko: „Nj. c. in kr. Visokosti presvetli gospod nadvojvoda in presvetla gospa nadvojvodinja Rainer sta mi naročila, naj izrazim najtoplejšo zahvalo za prijazne čestitke.“

Osebnne premembe v ljubljanski škofiji. Premiščeni so naslednji gospodje: kapelan Valentin Marčič iz Semiča kot kurat na Slap; subsidijarij Jakob Kalan z Dobrave pri Kropi kot kapelan v Poljane nad Loko; kapelan Janez Kramer iz Mirne Peči kot subsidijarij na Dobravo; kapelan Andrej Azman iz Poljan nad Loko v Semič; kapelan Alojzij Volc iz Mirne Peči na Mirno; kapelan Francišek Majdič z Mirne v Mirno Peč.

Umrli je v ljubljanskem „Leonišču“ č. g. Štefan Kerkoč, vikar v Lokavcu pri Ajdovščini. Rojen je bil pokojnik v Gojačah 24. dec. 1843, v mašnika posvečen 15. septembra 1867. N. p. v. m.!

200 letnica ljubljanskega uršulinskega mostana — ustanovljen leta 1702 — se obhaja letos v aprilu.

Prodano posestvo. Posestvo nekdanjega „grajščaka“ P. Strel ml. je na dražbi kupil g. Zupanc (tvrška Škaberne) za 28000 gld. Zdaj je tedaj ta

„grajščak“, kakor se je imenoval, v trafiki svoje žene. On je na dr. Tavčarjevem shodu v Št. Rupertu rekel: „Škof, župnik in kaplan so ničla“, in zdaj?

Vodovod na Vrhniki. Za nameravani vodovod na Vrhniki, čegar stroški so proračunani na 88.000 K, je poljedelsko ministerstvo dovolilo 40 % prispevek v najvišjem znesku 35 200 K v petletnih obrokih po 7040 K.

Birma in vizitacija v ljubljanski škofiji. 1. V Ljubljani: dne 7. aprila vizitacija pri sv. Petru, 8. pri sv. Jakobu, 9. v Trnovem, 10. pri očetih frančiškanih, 21. maja vizitacija stolne cerkve; 2. v dekaniji Trebnje: 4. maj. birma v Trebnjem, 11. v Št. Rupertu, 12. vizitacija podružnic šentrupertskih, 13. v Mokronogu, 14. pri sv. Trojici 15. v Št. Janžu; 3. v dekaniji Radovljica: 25. maja v Radovljici, 26. v Ljubnem, 27. v Ovsisah, 28. v Kropi, 31. na Bohinjski Beli, 1. junija na Bohinjski Bistrici, 2. v Srednji vasi, 3. na Koprivniku, 4. v Gorjah, 5. v Zaspem, 6. v Gradu, 7. v Lescah, 11. v Beli Peči, 12. v Radečah, 13. v Kranjski Gori, 14. Dovjem, 15. na Jesenicah, 16. v Rovtah, 17. na Koroški Beli, 18. na Breznici; 4. v dekaniji Idrija: 22. junija v Idriji; 5. v dekaniji Kranj: 31. avgusta v Tržiču, 7. septembra v Besnici, 8. v Kranju, 9. v Naklem, 10. v Dupljah, 11. v Podbrezju, 12. v Lescah (dek. Radovljica), 13. v Kovorju, 14. v Križah, 21. v Smedniku 22. v Mavčičah, 23. v Šmartinu, 24. vizitacija pri sv. Joštu, 25. v Preddvoru, 26. v Goričah, 27. na Trsteniku, 28. v Cerkljah, 29. vizitacija podružnic, 30. na Šenturški Gori, 1. oktobra v Kokri, 2. v Zapogah, 5. v Št. Juriju.

Konferenca za može ima č. g. P. Hugolin Sattner v frančiškanski cerkvi vsak ponedeljek in čertek zvečer ob 7 uri, k sklepu je blagoslov. — Može, vdeležite se času primernih govorov!

Imenik duhovščine ljubljanske škofije za l. 1902 izkazuje 590.356 katoličanov. Med te so šteti seveda tudi tisti, ki hodijo v tujino in niso bili doma šteti ob ljudskem štetju. Vsa škofija je razdeljena v pet arhidiaconij, 21 dekanij in 291 župnij. Duhovnikov je 665. V dušnem pastirstvu jih je 444, druge službe jih opravlja 40, upokojenih je 50; iz drugih škofij živi v ljubljanski škofiji 15 duhovnikov, redovnih mašnikov je 83. Usmiljenih bratov šteje naša škofija 15, uršulink 143, karmeličank 16, usmiljenk 228, šolskih sester 42, križark 6, frančiškank 7. — Duhovnikov je umrlo 16 od 1. jan. 1901. do 5. jan. 1902. — Cerkev je 1328 in sicer 318 duhovniških, 8 samostanskih in 1002 podružnic. Kapelic se nahaja v ljubljanski škofiji 207.

Grozen umor v Mokronogu. Poročajo iz Mokronoga, da je ondi umobolni Karol Koračin s sekiro ubil soseda Jožefa Gorenjca. Po storjenem dejanju

se je Koračin smejal pred razsekanim Gorenjčevim truplom. Koračin je Gorenjca posekal, ker mu le ta ni hotel odpreti. Koračin je nato ob 10. uri zvečer s sekiro razdril hišna vrata. Gorenjc je ušel, opravljen v same spodnje hlače; na prosto. Koračin pa je planil s sekiro za njim in mu je z mnogimi udarci razsekal črepinjo. Koračin je bil svoj čas rudar na Vestfalskem in ondi dalje časa v blaznici. Že nekaj dni je govoril, da bode koga ubil. Gorenjc je bil 48 let star, oženjen in oče dveh otrok. Koračina so prijeli.

V Hrašah pri Smedniku je umrla v soboto 8. pr. m. še le 19. let stara Cecilija Jenko iz Marijine družbe. Rodila se je rajnka Cecilija 1882, l. v Hrašah, h. št. 43. Bila je ves čas svojega življenja prav pobožna, in bogabojoča deklica. Ko je bila v naši fari ustanovljena Marijina družba, pristopila je k nji tudi rajnka Cecilija in je bila prav dobra hčerka Marijina. Kdo bi bil mislil da bo ona prva šla iz te revne solzne doline po večno nebeško plačilo. Na svečnico je bila še popolnoma zdrava a v ponedeljek jo pa napade huda bolezen „davica“ in v soboto 8. pr. m. je proti večeru že izdihnila svojo čisto nedolžno dušo v roke svojega Stvarnika! Pogreb je imela prav slovesen, zbrala se je Marijina družba z gorečimi svečami in jej izkazala zadnjo čast. Ob grobu so ji pevke zapele pesem nagrobnico in g. župnik so imeli ob grobu ginljiv nagovor.

Jablana preste rodila je dné 23. februvarja v Soteski. Bila je nedelja in neka žena je prinesla k farni cerkvi preste na prodaj. Postavila je košarico pod zvonik in je šla v cerkev k sv. maši. Med tem so prišli neki pobalini, vzeli košarico in jo obesili na neko jablano v bližnjem vrtu. Ko je žena iz cerkve prišedši pogrešila svojo košarico, je vsa preplašena letela okoli cerkve, na kor, dokler ni na bližnjem vrtu gori na jablanu zagledala svojih ljubih prest! Preste so sicer, za post, šala pa bolj za predpust!

Nedeljski pogovori pri novem županu.

Obljubili so tudi g. župnik in učitelj, da bosta pribajala med nas. Tako bomo vsi s'upaj prereševali, kako bi se mogli izvleči iz teh žalostnih razmer.

Zorec: Primaruha! Ta bo pa dobra! Potem bom tudi jaz kaj besede imel, če sem prav samo bajtar.

Tine: Da, vsi boste imeli besedo. Vsi bomo delali za enega in eden za vse. Upam, da se bo tako zopet vrnil mir in prijateljstvo v občino.

Šimen: Letos je bilo res dovolj jeze, sovraštva in prepira. Jaz še ne pomnim takega.

Tine: Res! To pa samo zaradi napuha in nevoščljivosti nekaterih ljudi, ki bi radi vrgli vero in vse naše svetinje v grob. Že takrat, ko smo volili poslance v državni zbor na Dunaju, vnel se je prepir in jeza. Ko pa so bile volitve v deželni zbor v Ljubljani, je ta jeza in vročekrvnost priklopela do vrha. Koliko prepira in hujskanja potem, kdo bo župan. Zraven pa še naši občinski reveži, razne bolezni in nadloge, ki tarejo kmeta!

Dolar: Ko bi kmet imel dosti denarja, bi ne bil revež, ampak gospod.

Tine: Tudi tako je kmet spoštovanja vreden, če tudi nima denarja na žaklje. Kdo bi pa mogel živeti brez kmeta? Nihče! Da pa kmet danes ni toliko obrajtan, je sam kriv. Glejte! Vsak stan, bodisi delavec ali judovski milijonar, obrtnik ali učitelj, je že poskrbel, da pomaga drug drugemu. Ako se nemu krivica zgodi, vzdignejo se vsi za tega in kmalu pomaga. Samo kmet, ta se nič ne zmeni.

Gorjup: Ker mu noče nihče pomagati.

Tine: Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal. Seve, če boš ti v senci ležal in muhe odganjal, ti ne bo Bog delal čudežev. Zato pa je potrebno, da se zdramimo in zedinimo k skupnemu posvetovanju in skupnemu delu. Ako bomo vsi v vseh stvareh složni in delavni, potem bo tudi sreča in zadovoljnost zopet prišla v občino. Da pa bo to mogoče, je pred vsem treba krščanske ljubezni do bližnjega in pravičnosti. Ko bi bilo to povsod, potem ne bi bil naš kmet, bodisi ti ali jez, zaničevan in zasramovan. Sicer ga tudi sedaj ne gleda po strani drug kakor oni, ki mu ni vera nič in je neumen kot noč ali pa zarobljen še bolj kakor kmet in naj si bo tudi »skric«.

Jankovič: Drevo se na drevo naslanja, človek na človeka; kmet bi se moral na kmeta.

Tine: Da, zato po konci in združimo...

Župnik (vstopi): Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Kmetje: Na veke amen!

Župnik: Kaj, Tine, ali toliko hlapcev se ti je prišlo ponujati za novo leto? — Lepo, lepo! Skupno složno delo prinese blagoslov in srečo! Slišal sem ravno Tinetove besede, da se morate združiti. Da! V združenju kmečkega stanu je vaša rešitev in rešitev vse družbe. Ako je človek sam, ga lahko sovražnik premaga. In sovražnikov se ne manjka; zlasti kmetu ne. Le premalo jih še nekateri poznajo. Vaše kmečko, plemenito srce, polno vere, misli, da ni vse tako hudo. Toda o tem vam bo že povedal Tine kaj več; saj je razumen in tudi že izkušen bolj kot oni, ki se na kmečke stvari toliko razumejo,

kakor zajec na boben, a vedno govoré o kmetu, da mu ni treba vere.

Jankovič: Taki so liberalci.

Župnik: Mnogokrat sem že slišal, da je koga sram, ako mu pravimo kmet. Tega ne bi smelo biti, saj je kmečki stan poleg duhovskega najimenitnejši. Vidite, sam božji Izveličar je že kazal na imenitnost vašega stanu. V očenašu, v Svoji molitvi, ki nam jo je zapustil, nas v prvih treh prošnjah uči, da smo zato na svetu, da častimo Boga, svojega Očeta, in enkrat pridemo k Njemu v nebesa, ako bomo namreč živeli po Njegovi sveti volji in se Njemu izročili. V četrti prošnji nas pa uči, da naj ga prosimo onega, kar nam je potrebno za življenje na svetu. Daj nam naš vsakdanji kruh! — In kruh za dušo na poti v nebesa daje Bog p duhovniku, kruh za telo v življenju pa daje pokmetu.

Dragi kmetje! Minul je Božič, oni lepi čas, ki nas spominja srečnih mladih let, ko smo brez skrbi vsi veseli preživeli božične dni pri svojih stariših in delali ter popravljali jaslice. Minul je Božič, ki je tudi zate, kmet moj dragi, poln tolažbe in te navdal z novim upom v prihodnost. Saj si čul in dočakal zopet ono tiho, sveto noč, ki se kakor vedna pomlad zopet vrača in te očara, ki te spominja, da se je rodil Kristus, Bog, Stvarnik, tvoja večna sreča. V tej sreči in upu in veri boš kmalu zapustil tudi staro leto z njegovimi težnjami in skoro stopil v novo leto z novimi upi. Bog daj vam vsem, dragi očetje, prijetno, srečno in zadovoljno rodbinsko življenje, vsej naši fari pa srečo, mir in svoj blagoslov. Jaz prav iz srca želim vsakemu tega, kar mu je najbolj treba!

Kmetje: Bog daj, Bog daj!

Tine: Tudi jaz želim in voščim, da bi našo pridnost in delo naših rok blagoslovil Bog in da bi nam vsem bilo novo leto res novo srečno leto. Kar pa se tiče naših nasprotnikov, ki nočejo kmetu in sebi dobro, pa kličem:

Raztrgane norce al' skrite v žamet,
želim, da bi letos srečala pamet!

Vam pa, gospod župnik, kličemo vsi:

Vi nas vodite,
pred nami hodite,
za vami pojdemo,
srce velja!

Kmetje: Dobro, dobro Tine! Bog daj, da bi se že spametovali oni burovži, ki drže s Skokom!

Stric Matija (izza peči): Jaz bi pa vsem, vsem kmetom voščil zopet one srečne čase, ko smo veselo peli in rekli lahko:

Imam oblačilo
domač'ga padvana,
ženka pa krilo
iz prav'ga mezlana.

Na žgancih tropine
pa kislega zelja;
bob, kaša, vse mine,
ko pridem od dela.

Al' bodi pogača,
klobasa al' sok,
al' kar se obrača
na ražnju okrog.

Vsega tega boste imeli otrcci zadosti, ako boste zaupali sami v sebe in v Boga. Svet je lažnik, ki veliko obeta, pa malo da. To sam izkusil jaz, ki sem že star, da mi že smrt za vratom koso kleplje. Ja, ja, le smijajte se. V delu in molitvi človek postane star in le potem, ako je storil svojo dolžnost, se more mirno za pečjo greti, kakor jaz sedaj. Hvala Bogu!

Župnik: Očka, dobro ste jo povedali. Tuda za danes smo se menda dovolj pomenili. Prihodnjič pa začnemo kar resno obravnavati položaj kmeta. Da se vidimo prihodnjič!

Vsi: Da se vidimo! Z Bogom!

Drobtine.

Zlato iz Amerike v Evropo. Iz Amerike v Evropo je brzovozni parnik severonemškega Lloyda „Kaiser Wilhelm der Grosse“, pripeljal za 7, 50.000 dolarjev zlata, katerega so poslale različne ameriške firme. To je največja množina zlata, ki ga je kdaj prevažala kaká ladija na svetu. Zlato je zavarovano samo za 5 milijonov dolarjev, to pa zato, ker ne zavaruje za višjo svoto nobena zavarovalnica. Če bi se bila torej ladija potopila, bi bilo škode nad 2 milijona dolarjev. Omenjeno zlato je poslalo šest novijorskih bank. Vse zlato tehta 180,898.000 gramov. Če bi to zlato nosili moški na hrbtu in bi nesel vsak moški za sto funtov zlata, bi bilo treba 256 mož. Voznina velja 35.000 mark, zavarovanje pa 20.000 mark.

Lastavica pismonoša. Na Francoskem so poizkusili porabiti lastavice za pismonoše, kakor so se že z dobrim vspehom obnesli golobje. V Anversu je nekdo ujel lastavico in ji je naredil pod perutjo s črnilom znamenje, da jo zopet spozna. Prijatelj jo je vzel s seboj z golobi vred v Compiègne. Hkrati je izpustil lastavico in golobe. Golobje so se vzdignili v višino, nekaj časa krožih semtertje in potem zleteli proti Anversu. Lastavica jo je pa kar naravnost kakor puščica ubrala proti domu. Lastavica je 235 km. preletela v eni uri in sedem minut. Prišla je v Anvers nazaj ob 8. uri 32 minut, galobje pa še le med 11. in 12. uro.

Jezero iz „žajfnice“. Tega pa že ni! bi rekel kdo. Saj milo delajo po tovarnah. In vendar je tako

jezero v Kaliforniji. Že dve leti je tam mnogo ljudi, ki iz vode tega jezera delajo lepo milo, čisto in čisteče kožo lepih ljudi. Nastalo je tako. Jezero je bilo izpočetka polno sladke vode, ki je pa imela v sebi mnogo boraksa in sode. Ta voda je hranila milijone črvičkov, ki so se zabubili, in iz katerih so nastali metulji, kratkih perutnic in debelega, tolstega života. Ti metulji žive le par dni, in so vsakikrat v neštevilni množini popadali v to jezero. Olnjata snov teh metuljev se je spojila s sodo in z boraksom v jezeru, tako, da se je naredila v njem prava „žajfnica“. Ker se je to ponavljalo skozi stoletja, se je naredilo toliko „žajfnice“, da zdaj kar zajemajo iz jezera in suše to mešanico, na podoben način, kakor tudi pridobivajo morsko sol.

Zveri v angleški Indiji so pokončale leta 1900 neprimerno veliko ljudi. Zanimivo je, koliko človeških žrtev so pograbile v zadnjih 25 letih preteklega stoletja: Tigri so umorili 943, volkovi 331, šakali 530, kače 22.393 oseb, Leopardi aligatorji, škorpioni itd. so pomorili v tem času 725.837 ljudi; na leto torej približno 29.000. Živine so zveri pograbile 81.890 glav. A tudi 17.250 zveri in 82.232 kač se je pomorilo.

Vzorca dežela za katoliško časopi je je Gorenja Avstrija. Liberalnemu časopisju je ondi katoliško časopisje popolnoma izpodkopalo tla. Katol. listi imajo naloga po 4000, 5000, 6000, 25.000 izvodov, en list pa celo 38.000 izvodov. Ob sobotih izide 100.000 izvodov katol. časopisja v Gorenji Avstiji. V enem letu se tiska v Gorenji Avstriji 3.420.000 katol. časopisov.

Kardinalski kolegij. Začetkom leta šteje kardinalski kolegij 68 članov. Za papeža Leona XIII. torej v zadnjih 23 letih, je umrlo 137 kardinalov. Včasih je bilo število italijanskih in unanjih kardinalov enako, sedaj pa je 40 Italijanov in 28 vnanjih; 25 kardinalov biva v Rimu. Le trije kardinali, Oreglia, Parochi in Ledochowski so še izza časa Pij IX. Najstarejši kardinal Oreglia ima 90 let, Richard 83, Gruscha 82; najmlajši je baron Skrbenski v Pragi, ki ima šele 39 let.

Konji za južno Afriko. Kakor znano, so Angleži že na tisoče konj izvozili z Ogerskega v južno Afriko za vojsko proti Burom. V Zagrebu je tvrdka Filip Deutsch zgradila deset ogromnih staj, koder more biti pod streho 2050 konj in do 40 vagonov sena, zobi in slame. Vsak dan prihaja do 200 konj s posebnim vlakom, največ iz Rusije in Poljske. V Zagrebu se konji odpočijejo in nato jih odpravijo na Reko in parobrode približno 800 vsak teden. To kaže, da Angleži ne bodo še tako hitro pokadili Burow.

Velikanski potres v Kavkazu je bil nedavno in je povzročil velikansko škodo. Najhuje je bilo zadeto mesto Šemaha. Tu je porušenih 4000 hiš, število ubitih oseb cenijo na 5000. Prebivalstvo prestrašeno biva na prostem, tako da je brez strehe 30.000 ljudi. Istodobno je obiskal potres še 34 vasij v istem okraju. Pri vasi Marasa je prišel bljuvati ognjenik. Vlada je odposlala vojaštvo na pomoč. — Posamni potresni sunki se še sedaj ponavljajo.

Črnci ubili milijonarja V Ameriki v mestu St. Louis postal je žrtva svojega bogastva 15kratni milijonar John Cooper. V kopališču si je najel črnca in mu naročil, naj izvrši na njem masažo. Črnci se je polakomil dragocenega, blestečega prstana na milijonarjevi roki. Ubil je milijonarja in s prstanom pobegnil. Mrtvica so že ujeli ter je priznal svoje dejanje.

Dunajske župnije. Marsikoga utegne zanimati, če izve natančnejše podatke o velikosti dunajskih župnij. Po izidu ljudskega štetja z dne 31. dec. 1900 velja sledeče: Dunaj šteje 68 župnij. Največja župnija je Meidling (XII. okraj) z 72.892 katoličanov, potem sledé Hrnlals (XVII. okraj) 69.964, Sv. Anton Pad. 58.330, Sv. Brigita 57.999, Sv. Janez Ev. 56.999, Sv. Družina 63.562, od 40.000–50.000 štejejo župnije Neulerchenfeld, Rindorf, Währing, Sv. Leopold, Sv. Florijan, Rudolfshaus, Margarethen. Šest župnij je med 30–40.000 deset med 20 do 30.000 Pod 1000 katoličanov šteje 5 župnij. Najmanjši župniji sta: c. in kr. dvorna župnija z 372 in hiša nemškega viteškega reda (Deutsches Haus) z 209 prebivalci. Dušno pastirstvo oskrbuje 351 duhovnikov, med katerimi pa so vsi tudi katehetje. Svetnih duhovnikov je 256, redovnih pa 92. Na enega duhovnika pride povprečno 3500 katoličanov. Javnih ljudskih šol je na Dunaju 270. Po teh podatkih lahko presodite delo v dušnem pastirstvu.

Katoliška katedrala v Westminsteru. Največja cerkev na svetu poleg bazilike sv. Petra v Rimu ne bo več Sv. Zofija v Cirgradu, ampak katoliška katedrala v Westminsteru, ki bode izročena za božjo službo prihodnje leto. Cerkev je zgrajena v led iniciative kardinala Vaughana samo z dobrovoljnimi doneski, katere so nabrali med seboj angleški katoličani.

Mesto Verhajansk, ki leži v dolini reke Lene v Sibiriji, je najbolj mrzli kraj na svetu. Po zimi zmrzne zemlja do 100 metrov globoko in toplota pade na 70° C pod ničlo. Meseca junija pa je ondi 20° C toplote, kakor v Parizu. V tem mestu živi veliko ljudi, ki so stari 100 let, kar potrjuje zopet resničnost starega pregovora, da je zima zelo zdrava.

Za smeh in kratek čas.

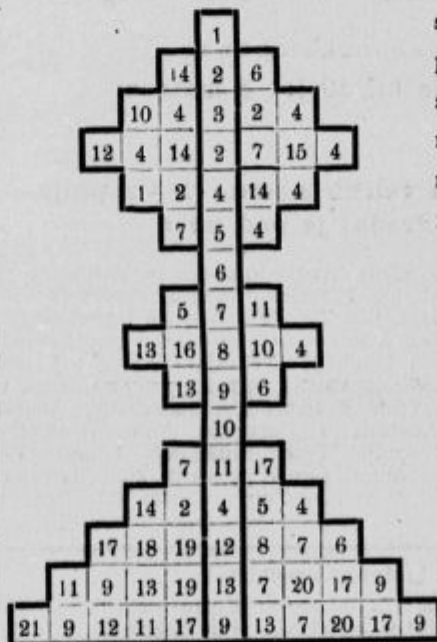
(Kakor ti meni, tako jaz tebi.) Hišna: „Gospa so rekli, da niso doma!“ — Tujec: „In ti reci gospej, da me ni bilo tukaj!“

(Kaj je čudno.) Da ima Ljubljana 36.000 ljudi, in pa nima domačina za župana in tudi ne svojega moža za poslanca na Dunaju.

(Lažniv kljukec.) Vrbičev Jakob je naredil apnenico. Ker je bila dobro žgana, je precej apna prodal. Čez trideset let je delal hišo in hotel za to ostalo apno porabiti. Pa kako se začudi, ko začne apno odkopavati in opazi, da je še goreče! Pozabil jo je bil zapreti!

Uganke.

I.

soglasnik
posoda
zdravilo
nebesna prikazen
reka na Štajerskem
reka na Avstrijskem
soglasnik
reka na Jutrovem
orožje
hišna reč
soglasnik
kraj na Slovenskem
ptica
pisatelj
šolski predmet
šolski predmet

Nadomesti številke s črkami, potem dobiš v srednji vrsti od zgoraj navzdol ime slavnega pisatelja.

Besedne uganke.

II.

Beseda prva ti pove
žival domačo in glasno,
ki dobra je, če huda je;
prideni črko še eno:
sladkosti je vsakdanje vir;
a stvar je tretja dobro vest
in marsikomu vzela mir
in ga poglala ričet jest.

Rebus.

(Priobčil A. P.)

a) V de O b) V d E

Računska uganke.

Postavite števila 4–12 tako, da dobite povsod vsoto 24.

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedne uganke.

I.

L

r j a

b u r

i z a b b e l a

L j u b l j a n a

p o l j a n e

d a n

u n a

a

Ljubljana.

II. III.

Rakitnica. Peč — čep.

Računska uganka.

Star je bil 19 let 5 mesecev.

Rebus

1. Dunaj je veliko mesto. 2. Vrhpolje.
3. Predal je pod miso.

Vse so prav rešili: Avgust Rozniček in Marija Opora v Gornjih Ponikvah pri Trebnjem; Andrej Porenta v Virmažah; Martin Sirk, Fr. Zorc, Fr. Kanc in Anton Jančič, vsi v Dravljah; Rok Kunovar, Al. Berlič in Franc Rožanc, pevci v Št. Vidu nad Ljubljano; Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorjem; Katarina Vagaja, učenka pri Uršulinkah v Ljubljani; Manica Tome v Dvoru pri Stanežicah; Andrej Pagon P... v Poljanah pri Cerknem; Neža Simončič v Bučetni vasi pri Črnomlju; Franc Bruderman, Ljudevit Vitočič, Josip Grum, Anton Česen in Jakob Zietherschager, dijaki v Ljubljani; Zvonimira Tomc, učenka 8. razreda v Ljubljani.

Listnica uredništva.

Več dopisnikom: Za današnje številko smo morali več dopisov odložiti. Kar je porabnega, pride prihodnjic na vrsto. Enkrat za vselej pa izjavljamo: na dopise, ki pridejo prepozno (ne vsaj 6 dni pred izidom številke) se ne bomo ozirali; ravno tako bodo romali predolgi ali preosebni dopisi brez pardona v koš! Ne gre namreč, da bi samo nekateri kraji na škodo drugih utivali prednost v našem listu, ki je namenjen vsem katoliškim Slovincem! Torej dopisniki: Pišite stvarno, točno in pred vsem kratko!

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 20. marca t. l.

Loterijske srečke.

Dunaj, 1. marca	14	16	39	6	61
Gradec, 1. marca	18	85	32	52	45
Lina, 22. februarja	56	18	79	50	22
Trst, 22. februarja	68	39	30	7	55

Prodá se iz proste roke
kmetija

z vso gospodarsko opravo, in s pol zemlje sveta, pod ugodnimi pogoji v Hraščah pri Moravčah. Več se poizve pri lastnici ravno tam.

42 2-1 Marija Fajdiga.

Na prodaj je

nova, prostorna, zidana hiša z mesarjio in zraven prodajalnica, velik hlev in magazin, poleg tudi lep vrt v Dobu ob Dunajski cesti. Več se izve pri lastniku v Dobu pri Domžalah št 87. 21 3-3

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 15 46 (1)

= v Medjatovi hiši v pritličju =

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki. — „Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Rojaki, zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu.

Več sto centov
sená in detele

ima na prodaj grad Golnik
pri Trbiču. 23 3-3

Koverté s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 434 (20-10)

Cena steklenici 1. glá 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kol snak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vrvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica polegstoječe uradno registrov. varstveno znamko, na katera namenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Martetachlärer, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Elsäßer, Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Halika; Velikevo: J. Jobst; Velápark: J. Huth.